

НАРЕДБА № 21 ОТ 11.06.2010 Г. ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА КВАЛИФИКАЦИЯ ПО ПРОФЕСИЯТА „РАБОТНИК В ОЗЕЛЕНЯВАНЕТО“

Обн. - ДВ, бр. 58 от 30.07.2010 г., в сила от 30.07.2010 г.;

Издадена от министъра на образованието, младежта и науката

Раздел I

Общи положения

Чл. 1. С тази наредба се определя Държавното образователно изискване (ДОИ) за придобиването на квалификация по професията 622030 „Работник в озеленяването“ от област на образование „Селско, горско и рибно стопанство“ и професионално направление 622 „Градинарство (паркове и градини)“ съгласно Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6, ал. 1 от Закона за професионалното образование и обучение.

Чл. 2. Държавното образователно изискване за придобиването на квалификация по професията 622030 „Работник в озеленяването“ съгласно приложението към тази наредба определя изискванията за придобиването на първа степен на професионална квалификация за специалност 6220301 „Озеленяване и цветарство“.

Чл. 3. Въз основа на ДОИ по чл. 1 и рамковата програма по чл. 10, ал. 3, т. 1 от Закона за професионалното образование и обучение се разработват учебни планове и учебни програми за обучението по специалността по чл. 2.

Раздел II

Съдържание на Държавното образователно изискване

Чл. 4. (1) С ДОИ по чл. 1 се определят професионалните компетенции в края на обучението по професията, които гарантират на обучаемия възможност за упражняване на професията 622030 „Работник в озеленяването“.

(2) Държавното образователно изискване за придобиването на квалификация по професията „Работник в озеленяването“ определя общата, отрасловата и специфичната задължителна професионална подготовка за професията, както и избираемата подготовка.

(3) Съдържанието на всеки вид задължителна професионална подготовка по ал. 2 включва:

1. необходимите професионални компетенции (знания, умения и професионално-личностни качества);

2. тематичните области, от които се формира съдържанието на учебните предмети/модули.

Чл. 5. С ДОИ по чл. 1 се определят и входящото минимално образователно равнище, профилът на професията, целите на обучението, резултатите от ученето, изискванията към материалната база и изискванията към обучаващите.

Преходни и заключителни разпоредби

§ 1. Учебните планове и учебните програми за обучение по професията, действащи към влизане в сила на тази наредба, се прилагат до разработване и утвърждаване на учебните планове и учебните програми по чл. 3.

§ 2. Тази наредба се издава на основание чл. 17, т. 3 във връзка с чл. 16, т. 7 от Закона за народната просвета.

§ 3. Наредбата влиза в сила от деня на обнародването ѝ в „Държавен вестник“.

Министър: С. Игнатов

Държавно образователно изискване за придобиване на квалификация по професията „Работник в озеленяването“

Професионално направление:

622 Градинарство (паркове и градини)

Наименование на професията:

622030 Работник в озеленяването

Специалност:

Степен на професионална квалификация:

6220301 Озеленяване и Първа
цветарство

1. Входни характеристики

1.1. Изисквания за входящо минимално образователно равнище за ученици и за лица, навършили 16 години

За придобиване на първа степен на професионална квалификация по професията „Работник в озеленяването“ от Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6, ал. 1 ЗПОО (утвърден от министъра на образованието и науката със Заповед № РД-09-413 от 12.05.2003 г., изм. и доп. със Заповед № РД-09-04 от 08.01.2004 г., Заповед № РД-09-34 от 22.01.2004 г., Заповед № РД-09-255 от 09.04.2004 г., Заповед № РД-09-274 от 18.02.2005 г., Заповед № РД-09-1690 от 29.09.2006 г., Заповед № РД-09-828 от 29.06.2007 г., Заповед № РД-09-1891 от 30.11.2007 г., Заповед № РД-09-298 от 19.02.2009 г., Заповед № РД-09-1803 от 29.10.2009 г.) входящото минимално образователно равнище за ученици е завършен шести клас.

За придобиване на първа степен на професионална квалификация по професията „Работник в озеленяването“ входящото минимално образователно равнище за лица, навършили 16 години, е начален етап на основното образование или успешно завършен курс за ограмотяване по реда на Закона за насърчаване на заетостта.

1.2. Изисквания за входящо квалификационно равнище или професионален опит

За обучение по професията „Работник в озеленяването“ с придобиване на първа степен на професионална квалификация от кандидатите не се изисква предишна професионална квалификация или професионален опит.

Ако за обучение по професията „Работник в озеленяването“ с придобиване на първа степен на професионална квалификация кандидатстват лица, участвали в обучение по друга сходна професия, обучението им се зачита и се организира надграждащо обучение. Съдържанието на това обучение се определя след сравнение на компетенциите и резултатите от конкретното обучение и описаните в ДООИ за придобиване на квалификация по професия „Работник в озеленяването“.

За обучение по професията „Работник в озеленяването“ с придобиване на първа степен на професионална квалификация на лица с професионален опит по тази професия се организира надграждащо обучение. Съдържанието на обучението се определя след сравнение на компетенциите и резултатите от ученето, описани в Държавното образователно изискване за придобиване на квалификация по професията.

2. Описание на професията

2.1. Трудови дейности, отговорности, личностни качества, особености на условията на труд, оборудване и инструменти, изисквания за упражняване на професията, определени в законови и подзаконови актове (здравословно състояние, правоспособност и др.)

Лицата, придобили първа степен на професионална квалификация по професията „Работник в озеленяването“, могат да работят в държавните и общинските

предприятия, кооперативните и междукооперативните предприятия и едноличните търговски дружества с дейност в областта на озеленяването, зеленото строителство и устройството на ландшафта, в разсадници за декоративни дървесно-храстови видове, в цветопроизводствени стопанства, ботанически градини, дендрариуми и други предприятия и организации, занимаващи се с отглеждане, търговия и транспорт на декоративни растителни материали. Повечето дейности се извършват на открито - в паркове и градини.

В своята работа работникът в озеленяването използва различни видове градински инструменти за предварителна подготовка на площите, за почвообработка; за бране и добиване на семена, плодове и резници, за изваждане и садене на фиданки, за сеене; оформяне и поддържане на зелени площи, напояване и др.

Лицата, практикуващи професията, трябва да бъдат физически издръжливи, подвижни и сръчни.

При изпълнение на някои дейности работникът в озеленяването може да работи с опасни химически препарати - торове, препарати за растителна защита и др.

Работното време е стандартно. Възможна е сезонност в работата. Понякога се налага да се работи и в почивните дни.

2.2. Възможности за продължаване на професионалното обучение

След придобиване на първа степен на професионална квалификация по професията „Работник в озеленяването“ обучаваният може да продължи обучението си по друга професия от професионално направление 622 „Градинарство (паркове и градини)“, 623 „Горско стопанство“ и 621 „Селско стопанство“.

2.3. Възможности за професионална реализация съгласно Националната класификация на професиите и длъжностите (НКПД) в Република България, утвърдена със Заповед № 742 от 27.12.2005 г., Заповед № 416 от 08.06.2006 г., Заповед № 884 от 07.11.2006 г., Заповед № 969 от 28.12.2007 г., Заповед № 01/1114 от 30.12.2008 г., Заповед № РД 01/1082 от 30.12.2009 г. на министъра на труда и социалната политика - лицата с първа степен на професионална квалификация по професията „Работник в озеленяването“ могат да заемат длъжностите 6113-1003 Градинар, 6113-1004 Градинар, сезонен, 6113-1010 Работник, разсадник, 6113-1016 Работник, отглеждащ рози, 6113-1018 Работник, отглеждащ цветя, 6113-1020 Семепроизводител, 6113-1021 Фиданкопроизводител, 6113-1022 Цветопроизводител, както и други длъжности, включени при актуализиране на НКПД.

3. Цели на обучението

3.1. Цели на обучението по общата задължителна професионална подготовка - единна за всички професионални направления

След завършване на обучението по професията обучаваният трябва да:

? познава, спазва и прилага правилата за здравословни и безопасни условия на труд;

? умее да опазва околната среда;

? познава правата и задълженията си като участник в трудовия процес съгласно Кодекса на труда, разбира договорните отношения между работодател и работник;

? участва активно при изпълнение на задачите, съдейства на членовете на екипа при изпълнение на задачите и търси помощ от тях; отнася се с чувство на отговорност при изпълнение на задачата, която му е възложена;

? осъществява ефективни комуникации с колеги, клиенти и прекия си ръководител;

? разбира своята роля в дейността на предприятието, съзнава необходимостта от повишаване на квалификацията си.

3.2. Цели на обучението по отрасловата задължителна професионална подготовка, единна за всички професии от професионално направление „Градинарство (паркове и градини)“

След завършване на обучението по професията обучаваният трябва да:

? познава и прилага технологиите и методите в цветопроизводството и парковото строителство;

? познава, съхранява и борави с инструментите, използвани при разсадниковите и цветопроизводствените дейности и парковото строителство;

? познава екологичните и биологичните особености и изисквания на дървесните, храстовите, цветните и тревистите видове.

3.3. Цели на обучението по специфичната за професията „Работник в озеленяването“ задължителна професионална подготовка

След завършване на обучението по професията обучаваният трябва да:

? познава и прилага технологиите за размножаване и отглеждане на цветя;

? познава и прилага методите на засаждане и отглеждане на различни дървесни и храстови видове;

? познава и прилага технологията за създаване и поддържане на тревни площи.

4. Резултати от ученето

Компетенция	Резултати от ученето Обучаваният трябва да:
1. Спазва правилата за здравословни и безопасни условия на труд и опазва околната среда при изпълнение на служебните си задължения	1.1. Описва вредното въздействие на средствата за растителна защита, торове и други химически вещества върху човешкия организъм; 1.2. Изброява правилата за безопасна работа с инструменти, машини и съоръжения; 1.3. Разпознава опасните ситуации, които могат да възникнат по време на работа; 1.4. Ползва личните предпазни средства и специалната работна екипировка; 1.5. Познава правилата и процедурите за пожарна и аварийна безопасност и борба с пожарите; 1.6. Събира и изхвърля отпадните продукти на определените за целта места при спазване на изискванията за опазване на околната среда.
2. Подготвя почвата за засаждане	2.1. Описва последователността за извършване на основните видове обработка на почвата; 2.2. Почивта, подравнява, профилира и окопава почвата ръчно; 2.3. Почивта и съхранява използваните инструменти; 2.4. Описва видовете торове и тяхното въздействие; 2.5. Описва правилата за разхвърляне на торовете; 2.6. Наторява почвата под контрола на специалист.
3. Засажда и поддържа дървесна, храстова и цветна растителност	3.1. Разпознава основните дървесни, храстови, цветни и тревисти видове; 3.2. Описва факторите, от които зависят растежът, развитието и възпроизводството на дървесната, храстовата, цветната и тревната растителност; 3.3. Описва периодите на цъфтеж, семеносене и плодоносене; 3.4. Затревява и поддържа тревни площи – поливане, плевене, валиране, грапене, коситба; 3.5. Описва посадъчните материали; 3.6. Засажда дървета и храсти; 3.7. Засажда и поддържа цветя в паркове и градини; 3.8. Полива и оросява новосъздадена и съществуваща дървесна, храстова, цветна и тревна растителност; 3.9. Бере и събира репродуктивни материали.
4. Полага грижи за растения в декоративни разсадници	4.1. Описва организацията на декоративните разсадници; 4.2. Засажда и се грижи за растения в разсадниците.

Отглеждане на цветя на открито и в оранжерии

5. Участва в отглеждането на цветя на открито или в оранжерии	5.1. Разпознава основните листно-декоративни и цъфтящи видове цветя; 5.2. Полага грижи за цветята, вкл. посеви, поници и разсади; 5.3. Извършва торене под контрола на специалист; 5.4. Полага грижи за розите (резитби, зазимяване, откриване и др.); 5.5. Отглежда цветен разсад, като спазва изискванията при извършване на отделните операции; 5.6. Разпознава и описва инвентара в оранжерииите.
6. Подготвя рязан цвят за клиенти	6.1. Реже/бере цветовете в рамките на определения за беритбата период при спазване на изискванията на технологията; 6.2. Съхранява рязания цвят при спазване на изискванията в зависимост от вида на растението.
7. Създава, оформя и поддържа цветни лехи	7.1. Познава и описва основните видове цветя, използвани в озеленяването. 7.2. Зацветява с едногодишни, двугодишни, многогодишни луковични цветя. 7.3. Извършва прашене (разрохкване) на цветни лехи.

Засаждане, отглеждане и поддържане на растенията в паркове и градини

8. Засажда и отглежда различни иглолистни и широколистни дървесни и храстови видове	8.1. Описва технологията за засаждане и отглеждане на дървета и храсти; 8.2. Засажда храсти – единично, в групи и за живи плетове; 8.3. Засажда дървета на алеи, поединично или на групи; 8.4. Полага грижи за насажденията – според сезона и спецификата на растението; 8.5. Засажда и поддържа рози.
9. Създава и поддържа тревни площи	9.1. Описва технологичната последователност за създаване на тревни площи; 9.2. Изгражда тревни площи чрез засяване и чрез зачимяване; 9.3. Поддържа тревните площи (полива, тори под контрола на специалист, коси, аерира и др.).

5. Изисквания към материалната база

Обучаващата институция трябва да притежава: сбирки от различни материали (дървесно-храстови, цветни и тревни видове, почви, семена); различни видове градински инструменти (за предварителна подготовка на площите, за почвообработка; за бране и добиване на семена, плодове и резници, за изваждане и садене на фиданки, за сеене; за оформяне и поддържане на зелени площи, напояване и др.).

Практическото обучение се провежда в оранжерия, градински център, ботаническа градина, декоративен разсадник, горско стопанство, на зелените площи на училището или общината, в частни или държавни (общински) паркове и градини.

6. Изисквания към обучаващите по теория и практика

Професионалната подготовка по професията „Работник в озеленяването“ се извършва от лица с образователно-квалификационна степен „магистър“, „бакалавър“ по специалности от професионални направления „Растениевъдство“, „Растителна защита“ и „Горско стопанство“ от област на висше образование „Аграрни науки и ветеринарна медицина“ от Класификатора на областите на висше образование и професионалните направления (ДВ, бр. 64 от 2002 г.).

Препоръчително е на всеки три години обучаващите да преминават курс за актуализиране на професионалните знания и умения.